

PASTEVCOVY ZÁPISKY 2

František Groessl

 C PRESS

Pastevcovy zápisky 2

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

František Groessl
Pastevcovy zápisky 2 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

PASTEVCOVY ZÁPISKY 2

František Groessl

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa! Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

Obsah

Falko	10
Jačí basketbal	15
Jak Avatar ke jménu přišel	19
Souboj titánů	24
Častá otázka: Proč máme právě jaky?	34
Jak se Áres střetl s divočkem	37
Vana	40
Vyrážíme do Českého lesa. Na Požáry	44
Častá otázka: Kolik pasteveckých psů je potřeba na jednu ohradu?	48
Průzkumník	52
Kočka kamikaze, kozy mimo ohradu... ..	55
Kukačky	58
Ursa vs. zmije II.	60
Oči ve tmě	64
Myč Bjukenen	66
Jožin z bažin na pastvině	67
Velké stěhování na severozápad	69
Někde tu jsou	73
Častá otázka: Kdy pastevečtí psi spí a odpočívají, když jsou stále na stráž?	75

Oh! Mein Gott!	78
Zloděj	81
Ježek a zmije	84
Stříhání ovcí	87
Obklíčení vlky	90
Slepá ovce	94
Častá otázka: Kdo vyhraje, když dojde ke střetu paseveckého psa a vlka?	98
Dneska sedm zmijí během necelé půlhodiny!	102
Jak jak šlápl na zmiji!	104
Laně	109
Z Požárů na Pleš	112
Strom smrti	118
Den, kdy se nám to začalo sypat	122
Nájezd bobrů	127
Jačice smolařka	130
Mrtvé jače	132
Proč s námi Fík neodjel na Požáry	134
Smrt krále	139
Černá sobota	143
Pokračování černé soboty... ..	147
Jačí mejdan	150
Mlhou a tmou	155

Častá otázka: Puška, nejlepší přítel pastevce?	159
Áres a divoáci	162
Útěk před sněhem	164
Starej Bílek na výletě	168
Nepříjemné překvapení	172
Jak šarplaninci málem dostali vynadáno	175
Nechval dne před večerí	178
Áres není pes. Áres je bůh!	180
Častá otázka: Nechcete na hlídání ovčí psa z útulku?	183
Návrat nejdrsnějšího hrdiny	186
Když Alžběta Druhá stávkuje	189
Bára	191

Vážení přátelé!

Díky Míše Tučkové z nakladatelství Albatros otevíráte další příděl našich společných příběhů.

Jak už dobře víte, není to idyla z obrázkové knížky ani z romantického filmu.

Den až příliš často nekončí tak, jak jste si ráno plánovali...

Přírodní zákony pro nás nejsou nuda a teorie ze školních škamen, nýbrž tvrdá, žitá realita.

Skutečné dobrodružství nekončí závěrečnými titulky či zaklapnutím knížky.

Skutečné dobrodružství se prožívá se vším všudy až do konce. I když už člověku docházejí síly fyzické i mentální.

Tohle je náš svět.

Pojďte dál.

Načtete QR kódy fotoaparátem svého mobilu a přeneste se za námi.

Ale bacha – ohradník je zapnutý.

Falko

Příběh našeho prvního hlídače stád před vlky.

Jaro před třinácti lety.

Děti jdou kontrolovat jehňata a pak si hrát v roklích za vsí. Vracejí se s vyhublým černým psem. Je očividné, že je to kříženec českého fouska s něčím. Prej se k nim přidal. Ráno ho viděly, jak bloumá po vsi. Nu a už s nimi zůstal. Rozdělily se s ním o svačinu.

Hlásíme starostovi nález dalšího psa a domlouváme se na obvyklém postupu – psa si necháme nebo mu najdeme nějaký jiný domov v okolí a budeme čekat, jestli se po něm bude někdo shánět...

Co s loveckým psem? Tato kategorie psů není úplně naše krevní skupina. Přemýšlíme, komu bychom jej věnovali. Shodou okolností se hned druhý den u nás staví Jarda. Lesník, lovec a myslivec tělem i duší. Jarda není žádný bouchal, ale skutečný odborník a znalec lesa, zvěře i psů.

„Pěknej pes!“

„Včera sem přišel. Klidně si ho vem.“

„Tak jo. Zkusím z něj udělat loveckýho psa.“

„Jasně, ať je užitečnej.“

Pes celkem ochotně nastoupil do auta.
A odjel.

Tak to bychom měli... Za chvíli by to
u nás vypadalo jako v útulku 😊

Ráno, ještě před rozbřeskem, zvoní telefon. Jarda! Copak, už mu vylovil slepice?

„Ahoj. Průser! Pes je pryč!“

„Fakt?“

„Nevím kudy, ale zdrhnul ze cvingru (kotec pro lovecké psy)!“

„Ze cvingru? To není možný!“

„Je! Prostě tu není. Jedu ho hledat.“

Z okna vidím, jak psi na dvoře běží k plotu.

„Nikam nejezdi! Právě skáče přes plot!“

Pes se vrátil. Z místa, kde nikdy nebyl! Přes 30 kilometrů!

No co, holt si ho necháme. Že je to lovecký pes, přehlédneme 😊

To psisko neskáče, to létá! Tak mu budeme říkat Falko!

Falko okamžitě zapadl do naší psí i lidské smečky. Děti všude doprovázel. Ale ani náznakem si nehrál. Nikdy! Prostě ho to vůbec nenapadlo.

S Falkem přišel zákon! Úplně jsme přestali zavírat drůbež. Kočkám, kunám, tchořům, liškám i jestřábům začaly těžké časy. Ani ve výškách už nebyli v bezpečí. Ten pes musel být v minulém životě opice!

Jednou se stalo, že jsme šli stavět ohrady za ves, psi s námi. Jdeme cestou mezi zahradami. Z plotu seskakuje kuna a přebíhá cestu, jako bychom tam nebyli. Falko vyklusává metr před námi. Cvak! Posílá kunu

do věčných lovišť. Ani nezrychlí, ani nezastaví, neudělá žádný pohyb navíc. Pokračuje v cestě. My jen čučíme. Profesionální lovec.

Asi po měsíci nás překvapila poštačka informací, že ten pes je její odchov. Kříženec fouska a černého německého ovčáka. Před dvěma, třemi lety dala štěně své kolegyni v práci. Ta bydlela ve vesnici pár kilometrů na východ. No a před dvěma měsíci se sbalila a zmizela v Praze. Psa tu nechala. Ten se pak toulal po širokém okolí. Viděn byl u Horšovského Týna, o pár dní později v Sedmihoří a u Boru u Tachova.

Ten Falko je strašně hodnej pes. Kdykoli vykoukneme, ve dne, v noci, leží na dvoře. A je strašně úspornej. Ten musí mít metabolismus! Moc toho nesežere, přesto je furt v kondici. A ta srst!

Začínají podzimní plískanice.

Paní ze statku nahoře ve vsi jde za námi. Že s námi musí mluvit.

Jasně!

„Heleďte! Nemůžete si toho černýho fousatýho psa zavřít? Chodí k nám, přeskočí plot a sežere kočkám žrádlo.“

A sakra! Koukáme jak opaření!

„A takhle tady chodí po celý vsi!“

Jsme úplně v šoku!

Tak proto je tak úspornej!

Hajzl! Dost nás nasral! To teda jo! Nikdy se nám psi netoulali! Nikdy! Šmejd jeden!

Nedá se nic dělat. Holt bude zavřenej, když nebude pod dohledem...

Tři roky trvalo, než se z Falka stal 100% pes domácí a už nemusel mít zvláštní režim.

Je zajímavé, že když přes léto tábořil s dětmi v týpí na loukách za vesnicí, tak se z tábora nehnul.

Rok 2017. Na druhé straně hranice prej jsou vlci! No, snad nedojdou i k nám! Musíme vymyslet, jak chránit stáda!

Rok 2018. Chystáme pastvu na Pleši! Jen tak mimochodem se dozvídáme, že vlci už tam jsou! Aúúú! Co teď? Ursa s Áresem se ještě nenarodili 😊

Tak tam budeme hlídat.

Ale toho času!

Tak seženeme dobrovolníky! Jasně!

Velká náborová akce. Všude rozesíláme následující inzerát:

Hledáme dobrovolníky na hlídání ovcí na Domažlicku.

Důvod hlídání: V okolí pasené lokality se usadila vlčí smečka a je tedy potřeba, aby tam s ovцами v noci někdo tábořil. Přes den není přítomnost lidí úplně nutná, možno výletit po okolí a vrátit se před soumrakem zpět. Ovce jsou v ohradě (elektrickém ohradníku – sítích), tzn. jediná práce je zkontrolovat síť, jestli je OK, a ovce, jestli jsou OK. A v noci být přítomni (lehce spící). Můžeme dodat i většího hlídacího psa – hodného na lidi (je to taková prostitutka, půjde s každým). V případě blížících se vlků by probudil hlídače. Není nutné bát se o vlastní život, protože poslední prokazatelnou lidskou obětí vlka byla Červená karkulka!

Jedná se o velmi odlehlé místo bez mobilního signálu. Ideální pro lidi, co si chtějí oddychnout od ruchu a svodů civilizace, relaxovat, meditovat nebo jen tak lelkovat v divočině. Skvělá příležitost si tam přečíst knihy, které jste dlouho odkládali. Uděláte něco pro svoje zdraví a duševní pohodu, a hlavně pomůžete naší práci pro přírodu.

Více info do zpráv.

Dobrodružstvíchtiví dobrovolníci se hlásí. Je jich dost! Uděláme týdenní turnusy. Až na tři výjimky samé holky! Samotné holky! Nejmladší je sedmnáct a nejstarší sedmdesát pět let!

Samotná holka uprostřed temných lesů! Ten pes bude nutnost.

Falko, do práce!

A Falkovi nastaly krásné časy! Přes den dlouhé výlety s pastevkyní po okolí, přes noc na stráž u jejího stanu a ohrady s ovцами.

Pastevci, respektive pastevkyně, se po týdnu střídají. Falko je vzorný. Nemusí jej ani na noc uvazovat. Sám od sebe se ani nehne. Žádné potulky po okolí.

Je velmi ostražitý. Nic mu neunikne. O všem ví. Jeleni, divočáci, lidé... Vše hlásí.

Pastevci jsou zklamaní. Mysleli si, že vlci budou každou noc hladově kroužit kolem ohrady. Ani se neukázali!

Léto pomalu končí. Na Pleši spaseno. Poslední pastevkyni jsme odvezli na vlak. Jdeme stěhovat zvířata a skládat ohrady.

A za odměnu si dáme v hospodě na Pleši knedlo vepřo zelo! To se pomějeme! Falko jde do hospody s námi.

Servírka nás vítá. Pohledem zavadí o psa a povídá: „Tadle rasa je teď nák v módě, ne?“ „Jak to?“ „Docela dost lidí se s podobným psem stavovalo u nás na oběd.“

Tak jo 😊

Mezitím se už ve vnitrozemí, v ohrádce s jehňaty, batolila dvě štěňata. Budoucí strážci stád. Áres a Ursa.

Jačí basketbal

Život mezi jaky není vždy jen poklidnou romantikou. Nevěříte?

Alžběta Druhá bývala za mlada pěkná dračice. Nebyla nouze o nějakou tu modřinu nebo roztržené gatě. Viz foto 😊

Před dvaceti lety...

Je horké léto. Jsem v práci ve fabrice v Domažlicích. Před polednem telefon. Á, volají pastevci tábořící na Mělnickém tvrzišti. Hlídadí tam jaky, pár ovčí a koz.

„Hele, jače prolezlo ohradník a teď leží u nás v týpí. Jačice vyšiluje za plotem. Je dost naštvaná! Aby to nepřeskočila!“

„Jo, jo, hned tam jedu!“

Beru si půlden volna, běžím k autu a frčím na Mělnici.

Jačice, dnes známá pod jménem Alžběta Druhá, má tele (legendární Hádes). To objevilo, že v týpí je neotravují mouchy a ovádi. Zatím co

si malý Hádes lebedí v příjemném stínu a chladivém vánku, jačici za ohradníkem může trefit šlak.

Proč se z jačíka stal táborník?

Kdo někdy tábořil v týpí a umí jej upravit, ten ví 😊 Za horkých dní se vykasá část pláště a liningu (vnitřní plachta, rosná plachta). Stan pak vypadá jako pavouk. Ve stanu je stín a díky komínovému efektu i mírný chladivý vánek. Jačata mají velmi hustou srst, tak jsou celkem imunní vůči elektrickému ohradníku. Občas prolezou za plot, schovat se do hustého porostu mimo pastvinu. No a Hádes zjistil, že stan je mnohem komfortnější než vysoké kopřivy, bujná tráva nebo maliní či trnčí.

Pastevci se nejprve radují z té romantiky. Ňuňací chundelatý jačík spící ve vaší posteli, co víc si přát. Romantika jako kráva!

Jen do doby, kdy kráva za plotem přestane tele volat a dává najevo, že si pro ně dojde 😊

Přijíždím, vypínám ohradník. Vcházím do stanu. Beru jačíka. Tomu se samozřejmě nikam nechce. A nést se v náručí už vůbec ne. Nedá se nic dělat, chlapíku.

Přelézám ohradník. Ukazuju jačici, že mám tele. Nadšeně je očichává. Pochrochtává. Tele se trochu zmítá. Jen klid! Za chvíli tam budeme!

No, raději je odnesu co nejdál. Vzadu je osikový hájek. Tam to bude OK. Poklusem přes celé tvrziště. Jačice kluše hned za mnou. Brnkačka. Ještě jeden val. Nahoru. Dolů. Jačík je sice prcek, ale pronese se! K tomu horko. Projdu mezi dvěma stržemi. Pod osikami je vyšší tráva.

Tak tady tě nechám. Budeš jako v bavlnci! Pokládám tele k patě stromu. Hned se hrne k mámě a chce pít.

Fajn! Dělejte, co umíte. Já padám!

Otáčím se k odchodu.

Jeden krok.

To si ještě vybavuju.

Druhý už neudělám.

Herda do zadku.

Letím vzduchem. Během vzdušné rotace vidím útočící jačici.

Jsem jako hadrový panák.

Bez šance na jakoukoli reakci. Bez šance na obranu.

Černá Nemesis je bleskurychlá. Hbitá. Obratná. Zručná. A pekelně odhodlaná.

Sotva se dotknu země, opět rána. Opět letím.

Hází mne před sebou.

Nová sportovní disciplína – hod člověkem.

Ne!

Jačí basketbal! Jó! Jačí basketbal!

Driblink 😊 Snad všechny jeho druhy 😊

Nízký driblink.

Vysoký driblink.

Crossover driblink.

Spin driblink.

Dojde i na Between the legs 😊

Tělocvikář ze základky Jiří Vorlíček, náročný trenér domažlických basketbalistů, by z ní byl nadšen. Čest jeho památce.

Nahoru. Dolů. Přes valy. Přes akropoli. Mač jako kráva! No, být sportovním náčiním, nic moc.

Jačice skóruje až u týpí 😊 Prohazuje mne plotem.

Nevím, kde mi hlava stojí. Doslova. Nemůžu popadnout dech. Blekotám o čertech. Fíha! To byla jízda!

Jačice výhružně pohodí hlavou. Zabodne rohy do země. Trhá drny. Lé-
tají daleko. Prudká otočka. Se zvednutým ocasem tryská přes tvrziště
k teleti.

No nazdar. Cítím, jak mi po těle naskakují jelita. Sedřená kůže tuhle
tamhle. Pár škrábanců. Jinak asi nic vážného. Košile na hadry. Doslova.
Kalhoty taktéž.

Kurv*! To je dračice!

Konsternovaní pastevci na mne koukají s otevřenými pusami.

Ještě ten večer je vezu na vlak. Jedou zpátky do civilizace. V blízkos-
ti tak nebezpečných tvorů nebudou! V žádném případě!

Holt ten venkov není pro každého 😊

Sportovní terminologie:

Nízký driblink (hráč udržuje míč blízko země a těla).

Vysoký driblink (používá se při rychlém pohybu po hřišti).

Crossover driblink (rychlá změna směru driblinku mezi rukama, aby se
hráč zbavil obránce).

Spin driblink (otočka s míčem, aby hráč unikl soupeři).

Between the legs (podobné crossoveru, ale míč se vede mezi nohama).

Jak Avatar ke jménu přišel

Často v komentářích píšete, jak je příroda moudrá, zvířata v ní žijí v souladu a harmonii.

No, my vidáme přírodu a život v ní i z jiných stránek.

Příroda je pro nás bez přívlastků.

Prostě je.

Jeden příklad pro ilustraci.

Léto roku 2021 se přehouplo do své druhé poloviny. Standardní kolo-toč vození vody, kontroly stád, stavění ohrad, putování se stády, sečení orchidejových luk...

Paní Columbová se vrací z kontroly stáda jaků na Štítarském kopci. Hlásí, že kolem šedivé jačičky od Kámošky létaly vytrvale dvě masařky. Přitom tele je veselý a hravý. Očividně v dobré kondici, na první pohled žádné zranění. Raději se tam stavíme ještě večer. No, vypadá to OK.

Kámoška už je dost nervózní z přemíry našeho zájmu. Vyklízíme pozice. Druhý den po masačkách ani stopy, telátko vypadá úplně v pohodě, takže to házíme za hlavu.

Obligátní kolotoč, běžný provoz...

O několik dní později si při večerní kontrole všimáme ve světle čelovky, že jačička má nějakou divnou srst na týle. Je to zvláštní. Tele ale kypí zdravím a elánem. Pro jistotu ji ráno chytíme a podíváme se za světla pořádně.

Stavět naháňku nebudeme. Máme Hynka. Ten musel být v minulém životě lovcem mamutů, protože mu ukážete tele a on je na pastvině chytí dřív, než si tele všimne, že se něco děje. Na první pokus se podařilo i tentokrát. Jeden z nás jde prohlédnout tele, druhý hlídá matku Kámošku, která vytrvale chrochtá a hrne se k teleti.

A sakra! Viděli jsme už leccos. Tohle však bylo výživné! Jačička má pravou polovinu hlavy plnou muších vajíček a již vylíhlých larev. No nazdar! Na temeni, týle, a hlavně kolem pravého ucha se všechno hýbe! Hemží!!!

Běžíme pro auto. Tohle tady nevyřešíme. Přijíždíme co nejbliž. Tele není žádné ořezávátko, ale drsný bojovník. Než jej donesu přes valy k autu, jsem samá modřina. Nakládáme za vydatné asistence celého stáda, které Kámoška přivolala, a vezeme je domů. Kámoška by nejraději běžela za autem, ale respekt k ohradníku je našťestí veliký a ona zůstává po teleti tesknit v ohradě.

Tak jdeme na to.

Tele se vůbec nebojí, je spíš drzé a pokouší se nás nabrat. Postupně mu ostříháme strojkem srst na postižených místech, vymýváme a vyčesáváme všechna vajíčka a larvy. Rozsah poškození kůže je mnohem, mnohem větší, než to z počátku vypadalo. Strojek na vlasy se zastavuje. Je kaput. Shořel. Na jačí vlasy evidentně není stavěný. Skvělý! 😞

Pokračujeme nůžkami. Kus kůže se divně hýbe. Opatrně ji odlupujeme. Odkrýváme úplně muší safari! Ty vole! Čistíme, vyplachujeme.